
Prædiken til 2. Juledag

En prædiken af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Prædiken til 2. Juledag	4
2. Juledag	4
Metadata om værket	4
Metadata om værket	4

Prædiken til 2. Juledag

2. Juledag

Prædikedag 2. Juledag

Prædikedato 26. december 1924

Prædiketekst Matthæus 23,34-39

Prædikested Vedersø Kirke ?

Prædiken ID P261224-01

Kilde KMF-nr. 12.11.05 ()

II Juledag 1924.

Egentlig skulde der være 3 Præster i et Sogn, en for de — undskyld: voxne, en for de unge og en for Børnene. For der skal jo tales helt forskelligt til de 3 Grupper af Mennesker. Men det har vi nu ikke Raad til, og de kunde vel heller ikke enes. Jeg tror nok, at jeg har større Evne til at tale til de ældre end til de unge, og jeg synes ogsaa, at de ældre er noget flittigere til Kirkegangen her i Vedersø end de unge; men det kan jo være jeg tager fejl. Det maa I nu tilgive mig, at jeg ikke har Evnen til at begejstre og rive med; men det er for Resten heller ikke altid saa godt med den Begejstring og Henrykkelse; det er tit noget svært jammerligt noget, der kommer ud af det, naar den har lagt sig. Naa, men vi skulde jo i Dag tale om en Mand, der hed Stefanus, for ham er Dagen jo opkaldt efter — besynderligt nok: lige midt ind i Julesange og jeg havde nær sagt Festhalløj, der stiger der en ram Os af Blod og høres vilde Skrig af Hadske Stemmer; men det er vel for Resten ikke noget, der er saa ualmindeligt paa denne Jord, at det, vi venter os mest af, giver os størst Skuffelse, og allerbedst som vi sidder og har det hyggeligt og skal i Lag med Eftermiddagskaffen, saa bryder Tordenvejret løs. Og det er for Resten meget nemmere at tale til unge Mennesker om Tordenvejret og det, der er Fart og Ballade og Kamp i end at dræve om Fred og Hygge, for er det unge Folk, der stikker noget Liv i er det raske unge Karle og friske unge Piger, saa vil de meget heller være der, hvor det gaar løs end sidde hver paa sin Pind og lumre. Og saa har jeg da faaet det Paabud fra min Herre og Foregangsmand, at jeg i Dag skulde fortælle jer om den Mand Stefanus, men fortælle det

saa livagtigt, at I ikke sad og kedede jer, men kom med i det — og det er jeg saa bange for, jeg slipper skidt fra; men nu kan vi prøve at hjælpes ad.

Saa sætter vi da Ting her i Dag i vor lille vestjydske Kirke, jeg vil være offentlig Anklager, og I skal være Nævninge; og jeg tager jer i Ed, mine Herrer og Damer Nævninge, I skal sætte jer ind i Sagen med al jeres Opmærksomhed og Skarpsindighed, og I skal love mig, at I vil dømme nøjagtigt som jeres Samvittighed byder jer det; men vi kan ikke blive her i Kirken, vi faar følges ad udenfor, ja, videre, til uden for Jerusalem for at se paa Oprinet som forefalder der. Her har vi da paa den ene Side en Mand, der ikke længer kan faa Ørelyd, og paa den anden Side en hujende og truende Hob. Det stemmer allerede en forstandig Tilskuer til stor Forsigtighed i Domfældelse. Jeg vil gerne lægge det ind i jeres Sind, saa I aldrig glemmer det, I der udgør en Del af Danmarks Fremtid og ingen ved, hvor stor en Del; jeg vil gerne sige til jer i Dag: det er i de allerfleste Tilfælde sjofelt at være flere mod een. Er der Æresfølelse i dig, saa slut dig aldrig til et Kor, der staar og er ondsindet over for en enkelt Kammerat. Kaster Folk i Byen Smuds paa en Pige, der er kommen galt af Sted eller en Karl, der har forløbet sig, saa nedværdig dig ikke til at mænges med de mange; det er skønt om du har Mod til at tage den angrebnes Parti og sige: Ja, I kan sagtens gale op; men det er nu ikke saa ligetil at dømme en anden, som I tror; og den, der staar, skal se vel til, at han ikke falder; maaske er det dig, der nu hyler højest op, som i Morgen er der, hvor den, du nu spotter, er. Vilde du saa ikke være glad for Skaansomhed og Forstaaelse? det var maaske ikke saa helt ueffent sagt af den Mand Jesus, at alt, hvad I ville, at Menn. skulle gøre mod eder, det gøre I og mod dem. “Jeg siger: har du ikke Mod til at tale saadan, og det var vel, om du havde det, saa vend dig og gaa din Vej: Du skal ikke blive staaende i interesseret Nysgerrighed som ørkesløs Tilskuer; det er en jammerlig Rolle at være en Saulus, der staar og passer paa Tøjet for dem, der imens er ved at øve Vold. Og jeg vil sige dig, du, der lever i en Tid, hvor Majoriteten bestemmer alt, og Mindretallet ingen Ret har — lad gaa med det, eller rettere: skidt være med det ved Generalforsamlinger — ja, maaske, maaske endog i Kongens Raad; men naar det gælder i alleregentligst Forstand om et Menneske har Ret eller Uret — hvad der er Sandhed, Retfærdighed i dette Tilfælde, saa kan du være evig forvisset om, at de flestes Dom, den er nu ikke ret meget værd — for hvad kan *de fleste* kende til selve Sagen — det er smænd sommetider, at man selv daarligt kender og kan skønne i sin egen Sag, hvordan skulde saa andre kunne. Altsaa hvisker jeg det ind i Sjælen til jer i Dag, I unge, der engang skal have Ansvar og tale med større Vægt end nu: vær aldrig med i et Hylekor, der fordømmer, sæt en Ære i at værge om den Mand, der staar ene — om den Kvinde, der er uforstaaet — saa tjener I bedst den evige Retfærdighed og glæder den gamle Vorherre.

Men vi er jo ved at glemme, vi er Nævninge; lad os nu se lidt igen paa den Mand og den Hob; se dog den klare Glæde, der staar i hans Ansigt midt i Forfølgelsen. Pas paa de milde Ansigter her i Verden, man kan ikke skue Hunnen paa Ansigtet, hun kan se saa mild og saa god ud, han kan være saa høflig og inladende — fy! Men træffer vi et Menneske i godt Humør, jævnt og godt, og mærker en ægte Glæde hos det, der er som et lønligt Kildespring helt inde i Hjertets Hvælv, saa er det et godt Menneske, det siger jeg ganske ligetil. Og se, hvor bøse de andre ser ud, de skærer Tænder; men nu slaar Stefanus til Lyd med Haanden, og strax holder de sig for Ørene; det er ikke gode Tegn; naar Folk ikke kan taale at høre, hvad Modparten siger, saa skal der nok være noget galt fat med dem. En Løgn, sagt lige ind i Ansigtet, kan være saa raa og gemen, at man løfter sin haand og slaar; det er der ikke noget at sige til; men det er kun Sandheden, der virker saa bidende, at man ligefrem maa holde sig for Ørene. Og se, nu smider de Sten paa ham, og hvad er saa hans Brøde? den, at han koste, hvad det maatte, vilde tilhøre Jesus, for Jesus er Sandhedens og Kærlighedens Konge. Ja, Kærlighedens, den, der tilgiver alt — hør ind i Døden elsker han Morderne: “Herre, tilregn dem ikke denne Synd.”

Men nu skal I da ogsaa forstaa, hvad det er, jeg har ment med at kalde jer Nævninge; for det er virkelig en Tanke med Forstand i; hele Livet igennem staar Valget for os Mennesker, kommer det til atter og atter at staa saadan for os: Stefanus ell. de andre. Ikke mindst i Ungdommens Vaar; det er et godt Udtryk, det: Ungdommens Vaar — for Vaaren det er jo ikke alene Blomster, der spirer, og Fugle, der begynder at synge; det er jo ogsaa de gærende Kræfter — og hvad, en Foraarsdag at se en Markvej, hej, for et Pløre; er det dog ikke ogsaa saadan for os i den unge Alder, at tit nok er det lyst og kvidrende og forhaabningsfuldt for os, vi drømme om Livets Muligheder, om at faa en god Gaard, en agtet Stilling, en sød Pige, opvakte Børn — — men tit staar det hele ogsaa saa underlig træt og modløst for os, duer vi?, og hvad bliver det hele til? og er der noget ved det hele? Og til andre Tider er vi ved at gøre de forrygende Erfaringer, de frygteligste af alle — Erfaringerne om, at der skal saa bitte lidt, saa usselig ringe et Skridt, før alt er spoleret, alle vore Fremtidsmuligheder forkvalede, hele vor Frejdighed pirret over Ende eller slaaet ned. Men se, i alle disse Tilfælde, dér var det jo, vi skulde huske paa Stefanus, frikende ham og højagte ham og gaa i Skole hos ham, for det var jo Manden, der ikke brød sig om, hvad de andre raabte, hvad de mente, hvad de truede, hvad de lovede, det var jo Manden, der paa Trods alt holdt fast ved Jesus Kristus, fordi han engang havde besluttet helt og mandigt, at han vilde han tjene, at han aldrig vilde lade sig rive fra Sandhed og Kærlighed — han vilde aldrig have grundlagt sin Rigdom paa en uretmæssig Fortjeneste, han tog ikke mod Penge han kunde have faaet ved at stikke en Plade eller lukke det ene Øje — det var Sandhed — og han glemte aldrig at vise den Ærbødighed mod de gamle, der tilkom dem — og han skulde ikke have noget af, at en lille Pige skulde sidde og græde for hans Skyld — og havde han været en Kvinde, saa havde han glædet sig til sin Gerning som Mor engang, og aldrig kastet sig ud i noget, som han selv,

naar han fik Døtre ville sørge over, at de kastede sig ud i — nej, alt sligt gjorde Stefanus ikke, for var der noget, han ikke kunde, saa var det at krænke sin Herre og Mester, der havde levet og lidt og var død og opstanden for ham.